

A közérdekűmunka-büntetés végrehajtásának megközelítése a Békés Vármegyei Kormányhivatal gyakorlatában

The approach to the implementation of community service sentences in the practice of the Békés County Government Office

Jónás Kitti Anett

doktorandusz
Debreceni Egyetem,
Marton Géza Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola
jonaskittianett@gmail.com

Zolnai Richárd

Dr., osztályvezető
Békés Vármegyei Kormányhivatal,
Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály,
Igazságügyi Osztály
zolnai.richard@bekes.gov.hu

Rákóczi Attila

Prof., Dr., főigazgató, c. egyetemi tanár
Békés Vármegyei Kormányhivatal,
Magyar Agrár- és Élettudományi
Egyetem
rakoczi.attila@bekes.gov.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány bemutatja a közérdekűmunka-büntetés végrehajtása során mögöttesen érvényesülő együttműködő és segítő munkavégzést, amely által lépések tehetők a helyreállító igazságszolgáltatás előnyeinek rávilágítása és terjesztése érdekében.

Módszertan: Szükségesnek találtuk, hogy a tárgyalt témakör tekintetében feltárjuk a releváns forrásokat a szakirodalmakban leírtakra támaszkodva. Ezen túl szükségesnek láttuk a jogintézmény valóságzféráját, összefüggő működésének körülményeit, gyakorlati megközelítését kvalitatív kutatási módszerrel, félig strukturált interjú készítésének eszközével vizsgálni. Az interjú intézményen kívül, a szorosabb értelemben vett terepen történt. Módszertani célunk volt az interjúkkal az érintettek érzéseinek, meglátásának mélyebb feltárása, valamint az, hogy a bűnelkövetőkkel való megértő, motiváló és támogató kapcsolat elősegítheti a sikeres végrehajtást. Az interjúkról hangfelvétel készült. Az interjúalanyok írásban hozzájárultak nevük, titulusuk, székhelyük és a hangfelvétel közzétételéhez. Az interjúkról tartalmi kivonatot készítettünk, tekintettel arra, hogy azok teljes terjedelemben való idézését nem láttuk indokoltnak.

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás ideje: 2025. 06. 02. Átdolgozás: 2025. 11. 10. Elfogadás: 2025. 11. 20.

Megállapítások: A kutatás során az interjúk által megállapításra került, hogy hatékony együttműködés, támogató és motiváló kapcsolat szükséges a közérdekűmunka-büntetés végrehajtása során ahhoz, hogy a büntetés elérje jogalkotói célját.

Érték: A kutatás eredménye alátámasztja a jogintézmény hasznosságát, preventív célját, esetleges továbbfejlesztésének szükségességét, rendszeresebb alkalmazását.

Kulcsszavak: pártfogó felügyelők, közérdekűmunka-büntetés végrehajtása, civil szervezet, egyházi szervezet

Abstract

Aim: This study examines the collaborative and supportive practices underpinning the execution of community service sentences, aiming to illuminate and promote the advantages of restorative justice.

Methodology: To address the topic, we conducted a comprehensive review of the relevant literature and explored the practical realities of the legal institution. The research used qualitative methods, specifically half-structured in-depth interviews conducted outside the institution, in the field. The methodological objective was to gain deeper insights into the perspectives and experiences of the participants, demonstrating that an empathetic, motivating, and supportive relationship with offenders can facilitate successful enforcement. The interviews were audio recorded, names, titles and addresses with the interviewee's consent for publication. Instead of full transcripts, content summaries were prepared for analysis.

Findings: The research, based on in-depth interviews, established that effective cooperation and a supportive, motivating relationship are essential for the successful execution of community service sentences, ensuring that the sentence fulfills its legislative intent.

Value: The findings substantiate the utility and preventive purpose of the legal institution, highlighting the possible need for further development, and advocate for its more regular application.

Keywords: probation officers, execution of community service sentences, civil organizations, church organizations

Bevezetés

Az igazságügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos egyes feladat- és hatáskörökről szóló 362/2016 (XI. 29.) Korm. rendelet 6. § a) pont alapján az igazságügyi pártfogó felügyeletet hazánkban a kormányhivatalok vármegyei (fővárosi) illetékességgel ellátó szervezeti egységei, az igazságügyi osztályok látják el. A Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet szerint a pártfogó felügyelők feladatát képezi a pártfogó felügyelők által végrehajtott pártfogó felügyelet és a megelőző pártfogás – ezen belül a külön magatartási szabályként előírt csoportos foglalkozások megtartása –, a közérdekűmunka-büntetés végrehajtása, a büntető és szabálysértési ügyekben közvetítői eljárás lefolytatása, továbbá az ügyészség, bíróság, rendőrség és gyámhivatalok munkáját kiegészítő és támogató pártfogó felügyelői vélemények és olykor bűnmegelőzési szempontú környezettanulmányok elkészítése. Kutatásunk az igazságügyi pártfogó felügyelők munkájának egy kis szeletét öleli át, tekintettel arra, hogy a fentebb bemutatott sokrétű feladat közül csak a közérdekűmunka-büntetés végrehajtásán belül a nem önkormányzati fenntartású munkahelyek sajátos és példamutató szemléletével foglalkozunk. Mint ahogy tanulmányunk címe is jelzi, fő célunk, hogy rávilágítsunk a közérdekűmunka-büntetés mint közösségi szankció céljára és annak hatásaira a társadalmi reintegrációban. Arra, hogy egy büntetés letöltése hogyan támogatja az elítélteket a büntetés végrehajtása során, hogyan lehet eredményes egy büntetés letöltése, elősegítve társadalmi megküzdésüket és bűnözésmentes életük javítását (Albert, 2015).

Firkó Zsolt szerint „*a munkáltatók alapvetően tartózkodók, annak ellenére, hogy a közérdekű munka végrehajtása során munkajogviszony nem létesül, az elítéltek a munkát ingyen végzik és az esetleges szabályszegésük könnyen szankcionálható. A munkáltatók részéről további problémaként, nehézségként merül fel az elítéltek személyisége, az elkövetett bűncselekmények jellege.*” (Firkó, 2024). Sipos Ferenc vélekedése: „*kérdéses továbbá, hogy a munkahelyi kollektíva nevelő ereje olyan tényező-e, amire lehet építeni a végrehajtás során.*” (Sipos, 2017). Ezekén túl a végrehajtással kapcsolatban további problémaként megfogalmazásra került korábban az is, hogy „*a rendelkezésre álló munkahelyek csekély száma a helyi közösség elutasító alapállásának jól látható jele. A közösségek önkéntes részvétele a közösségi büntetések végrehajtásában azok sikerességének legfontosabb feltétele. Ennek hiányában fokozottan igazolódik az a tétel, hogy a közösség bevonása is kétéletű fegyver, hiszen a közösség nemcsak megbocsátani és reintegrálni tud, hanem kitaszítani és megbélyegezni.*” (Sipos, 2017). Sipos Ferenc tanulmányában fellelhető a következő gondolat is

a végrehajtás céljával kapcsolatban: „könnyen belátható, hogy ennek a büntetésnek semmiképpen nem lehet célja az, hogy az elítélten kialakuljon a »soha többet ilyen« érzés a köz érdekében végzett tevékenységével kapcsolatban” (Sipos, 2016). Ezen gondolatsorok segítségével eljutunk ahhoz az eszközhöz, amelyet az empirikus vizsgálat során használnunk kell (Szabóné, 1985). Jelen tanulmányunk keretében a közérdekűmunka-büntetés végrehajtásának gyakorlati tapasztalatait vizsgáltuk Békés vármegye illetékességi területén, mely során munkahelyek képviselői számolnak be tapasztalataikról. A fentebbi témakör kiindulásaként korábbi szakirodalmi kutatások során megfogalmazott problémákat hívtuk segítségül, tekintettel arra, hogy az általunk felhasznált kutatási eredmények még mindig aktuálisak, teljes körűek a tárgyalt témakört érintően. Ahhoz, hogy a közérdekűmunka-büntetés végrehajtásának eredményes oldalára rávilágíthassunk, a személyes tapasztalatokkal rendelkező munkavezetők nyilatkozatait elengedhetetlenül szükségesnek találtuk. Interjúkészítéssel próbáltuk a jogintézmény gyakorlatias oldalát megközelíteni, aminek elsődleges oka a gyakorlatra vonatkozó adatok hiánya. Ennek következménye pedig az, hogy az elméleti szakirodalom gyarapszik, anélkül, hogy a gyakorlati tapasztalatokkal is valóban tisztában lennénk (URL1). Mindezen túl tanulmányunkban említésszerűen fellelhető a jóvátételi munka mint intézkedés, tekintettel arra, hogy részben a próbára bocsátáshoz, részben a tárgyalt közérdekűmunka-büntetéshez hasonló jogintézmény, melyet a 2012. évi Büntető Törvénykönyvünk vezetett be (URL2). „Sőt, hogy teljes legyen a kép, szabálysértési jog eszköztárában is találkozunk közérdekű munkával.” (Sipos, 2017).

A közérdekűmunka-büntetés végrehajtás hazai hatályos jogi szabályozásról

A magyar büntetőjogi szankciórendszer dualista, mely szerint megkülönböztetünk büntetéseket és intézkedéseket. A Büntető Törvénykönyv (továbbiakban: Btk.) a büntetések között szabályozza többek között a szabadságvesztés és pénzbüntetés mellett, a közérdekűmunka-büntetést. A közérdekűmunka-büntetés a szabadságvesztésnél és az elzárásnál enyhébb, azonban a pénzbüntetésnél súlyosabb büntetési nem (Mónusné, 2006). A közérdekűmunka-büntetés kiszabása során szükséges az elkövető egészségügyi állapotára, életvezetésére, képzettségére, valamint munkavégzésére vonatkozó adatok alapos ismerete (Pápai, 2024). Ennek érdekében a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 202. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság és az ügyészség büntetés alkalmazása előtt pártfogó felügyelői véleményt is elrendelheti, mellyel

megelőzhető a feleslegesen kiszabott és aztán szabadságvesztésre változtatott szankciók növekedése (Pápai, 2024). A pártfogó felügyelői vélemény bizonyítási eljárásban lévő elsődleges célja, hogy a vádlottal szemben olyan szankció kerüljön kiszabásra, amely eredményesen szolgálja az egyéni és a társadalmi megelőzést. A bírói döntés megalapozottságához elengedhetetlen a vádlott személyi körülményeinek felderítése, különösen akkor, ha felmerül a közérdekű munka kiszabásának eshetősége (Czédli-Deák, 2016).

A közérdekűmunka-büntetés csak a bíróság jogerős döntése alapján hajtható végre (Gönczöl, Korinek & Lévai, 1996). A Btk.-t módosító 1987. évi III. törvény vezette be – Nyugat-Európában már jól bevált mintára – a közérdekű munkát. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a nyugati államokéhoz hasonlóan a szabadságvesztés mellett/helyett alternatív büntetés-kiszabási lehetőséget kínáljon a bíróságok részére (Koósné, Lőrincz, Lukács & Pallo, 2017). A hatályos büntető szankciórendszerben akként került megteremtésre a szabadságvesztést helyettesítő szankció kiszabásának lehetősége, hogy a Btk. általános része szerint háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén van rá lehetőség (URL1).

A tárgyalat büntetési nem végrehajtása során a munkavégzés kikényszerítésére a hazai jogban nincs lehetőség; az elítélt belátásán és akaratán múlik az, hogy szabadságvesztéssel váltja-e meg a kiszabott közérdekű munkát (Belovics, Lajtár, Pacsek, Vókó, 2001).

A Btk. 47. § (1) bekezdése alapján a közérdekű munka tartamát órákban kell meghatározni, amely minimum 48 óra, míg a maximuma 312 óra. A Btk. 47. § (2) bekezdése szerint, ha a jogszabály másként nem rendelkezik, hetente legalább egy napon, pihenőnapon vagy szabadidőben kell a munkát tölteni. A végrehajtás során a napi munkaidő legalább 4 óra, de legfeljebb 12 óra munkavégzés lehet. A speciális rendelkezések között rögzítésre kerül, hogy a heti időtartam minimum 4 óra, a maximum 48 óra. A közérdekűmunka-büntetés célja, hogy az elítélt a köz érdekében ingyenesen munkát végezzen, ezen túl a büntetés elősegítse a bűnisméltés megelőzését és társadalmi beilleszkedését. A lényegi meghatározása, hogy egyrészt speciális prevenció, másrészt a társadalomba történő sikeres beillesztés (Koósné, Lőrincz, Lukács & Pallo, 2017). Továbbá a büntetés célja „*a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el*” (Fecz, 2001).

A kijelölt munkahelyen nem munkaviszony, hanem úgynevezett büntetés-végrehajtási jogviszony keletkezik, melynek tartalmát elsődlegesen büntetés-végrehajtási szabályok határozzák meg (Borbíró, Gönczöl, Kerezsi & Lévai, 2016). Fontos kiemelni, hogy a közérdekűmunka-büntetés végrehajtása nem akadályozza az elítélt szabad belátása szerinti munkaviszony létesítését; megtarthatja korábbi

munkahelyét, munkaviszonya fennállhat a végrehajtás során, ezen túl szakmát folytathat. Az elítélt nem kényszer munkát végez, hiszen az elítélt nincs kényszerítve a munkavégzésre, választhatja a szabadságvesztés végrehajtását is (URL3). „2015. január 01. napjával hatályba lépett a Bv. kódexben a közérdekű munkával kapcsolatos új elem” (Borbíró, Gönczöl, Kerecsi & Lévy, 2016), mely szerint a közérdekű munka végrehajtása során a pártfogó felügyelő feladatát képezi a központi költségvetési szervekkel és a helyi önkormányzatokkal vagy ezek intézményeivel, helyi közszolgáltatást végző egyéb szervezetekkel, az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott vagy erre a célra az állam vagy az önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezetekkel, a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, az egyházi jogi személyekkel, a közhasznú jogállású szervezetekkel, a civil szervezetekkel, valamint gazdálkodó szervezetekkel és az állami foglalkoztatási szervvel együttműködésben eljárni. Azonban, ha az elítélt lakcímén vagy tényleges tartózkodási helyén nincs megfelelő más munkahely, akkor az elítélt lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes önkormányzat köteles a közérdekű munkavégzés helyét biztosítani a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (továbbiakban: Bv.tv.) rendelkezései szerint. „Fontos kiemelni, hogy a hatályos szabályozás munkahely hiányában a munkavégzés helyének biztosítására kötelezettséget hárít a helyi önkormányzati költségvetési szervekre, illetve intézményekre, a helyi közszolgáltatást végző egyéb szervezetekre, valamint az önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott vagy az önkormányzat által erre a célra alapított gazdálkodó szervezetekre.” (Koósné, Lőrincz, Lukács & Pallo, 2017).

A közérdekűmunka-büntetés végrehajtása a többi büntetéshez képest rendkívül sok szereplőt vesz igénybe. Ebben az eljárásban a bíróság csak a büntetésről rendelkezik, mely után a pártfogó felügyelő jelöli ki a munkahelyet és ellenőrzi a végrehajtást. Ennek keretében pedig folyamatosan feladatát képezi az ellenőrzés is. Az elítélt érvényes foglalkozás-egészségügyi szakvéleménnyel kezdheti meg a munkavégzést, mely során a kijelölt munkahely a munkafolyamatot végzi, ami egyáltalán nem rendelkezik büntetés-végrehajtási tapasztalatokkal. Amennyiben az elítélt önként nem tesz eleget munkavégzési kötelezettségének, akkor a közérdekűmunka-büntetést át kell változtatni szabadságvesztésre, mely már a büntetés-végrehajtási bíró feladatát képezi (URL1).

Hangsúlyosan említést érdemel továbbá a jóvátételi munka mint intézkedés is, mely az új Btk. hatályba lépésével a magyar büntetőjog eszköztárát szélesíti. A jóvátételi munka ugyanúgy, mint a közérdekűmunka-büntetés a közösség javára, ingyenesen teljesített munkavégzés, azonban nem főbüntetésként funkcionál büntető törvénykönyvünkben, hanem intézkedésként. A próbára bocsátáshoz

hasonlóan feltételes elítélésnek minősül. Ezen munkavégzés során munkaviszony nem keletkezik (Koósné, Lőrincz, Lukács & Pallo, 2017). Az intézkedés kiszabását követően a jóvátételi munkát egy éven belül el kell végezni, majd megfelelő igazolás birtokában az elkövető büntethetősége megszűnik. A jóvátételi munka a közérdekű munkához való hasonlóságát abban mutatja meg, hogy itt is teljesítendő feltétel a meghatározott munka teljesítése. „*A munkavégzés helye tekintetében a törvény négy lehetőséget biztosít az elkövető választása szerint. Egyrészt állami fenntartású intézménynél, önkormányzati fenntartási intézménynél, közhasznú jogállású civil szervezetnél vagy pedig egyháznál, illetve a fenti négy részére végezhető a jóvátételi munka. A jóvátételi munka tartalmát órákban kell meghatározni, annak legkisebb mértéke huszonnégy, a legnagyobb mértéke százötven óra. A törvény nem tartalmaz kötelezettséget arra nézve, hogy a jóvátételi munkára kötelezettnek a teljes tartamot egy helyen kellene kitöltenie [...] csak annyit követel meg, hogy a jóvátételi munkát a bíróság által megállapított munkaórák szerinti tartamban kell elvégezni, az elítélt és a munkavégzés helyét biztosító szervezet vagy intézmény megegyezése szerinti feltételekkel.*” (URL2).

A jóvátételi munka is a közérdekű munkához hasonlóan a helyreállító igazságszolgáltatás részét képezi, hiszen itt is egy jóvátételről van szó, amikor a közérdekű munkára elítélt a közösségnek okozott károkat a társadalom érdekében végzett munkával jóváteheti (Dominek, 2022).

A kutatás módszere

Kvalitatív kutatásunk primer adatokra támaszkodik. Ezen túl a tárgyalt témakör szakirodalmi feldolgozást tartalmaz, valamint a témához kapcsolódó jogszabályi alkalmazás is szélesíti a tanulmányt. Továbbá a kutatási módszerünk idiógrafikus, mivel személyes tapasztalatok körében interpretálja a közérdekűmunka-büntetés végrehajtását. Meglátásunk szerint egy kvalitatív kutatási módszer alkalmazásával jobban megérthetővé válik a vizsgált jelenség eredménye, ezen túl lehetőség nyílik más látásmódok megjelenítésére. Sajátos élményeket, érzéseket, attitűdöket tár fel annak érdekében, hogy elősegítse a kutatási téma bensőségebb, pontosabb megértését (Albert, 2015). A tárgyalt témakör gyakorlati megvilágítására félig strukturált interjú alkalmaztunk, így nem kínáltunk fel előre megadott válaszlehetőségeket az interjúalanyoknak, és a kérdező rugalmasan eltért a kérdések sorrendjétől. A kutatás során az interjú segítséget nyújtott a mélyebb összefüggések megértésére, személyesebb információk felszínre hozására a tárgyalt témakört érintően. Nem pusztán információkat gyűjtöttünk

a feltett kérdéseink alapján, hanem a személyiség mélyebb rétegei, cselekvései, motivációi, belső mozgatói felé próbáltunk tájékozódni a közérdekűmunka-büntetés szükségessége, pozitív megközelítése érdekében Jakab András és Sebők Miklós tapasztalatai alapján (Jakab & Sebők, 2020). Az interjúk hozzávetőlegesen kétórányi beszélgetést jelentettek. A közérdekűmunka-büntetés végrehajtás eredményességének megvilágítása a kijelölt munkahely képviselőjének szemszögéből került bemutatásra az interjúk készítése során. Az interjúalanyok kiválasztására a Pártfogó Felügyelői Szakrendszerben Békés vármegyében nyilvántartott civil és egyházi szervezetekre történő lekérdezést követően az ott feltüntetett kapcsolattartókra történő szűrésből kinyert adatok nyújtottak segítséget.

Az adatrögzítést hangfelvételen eszközöltük, mely során a kutatási kérdések akként kerültek meghatározásra, hogy a közérdekűmunka-büntetés végrehajtása hogyan és milyen gondolatiság mentén valósul meg ténylegesen a feladatellátásuk során.

Az interjúkat transzkribálás módszerével tettük a tanulmány részévé, melyeket tartalmuk szerint összevetettünk és ezt követően elemeztük őket.

1. számú táblázat

Az interjúk adatai

Interjúalany neve	Beosztása	Kijelölt munkahely	Személyes interjú helye és időpontja
Schlett Árpád	elnök	Gyulai Sporthorgász Egyesület	Gyula, Szép u. 3. 2025. 05. 13.
Márk Tivadar	parókus, lelki vezető, püspökségi gazdasági tanácsos	Gyulai Nagyrománvárosi Ortodox Parókia	Gyula, Szent Miklós park 2. 2025. 05. 15.

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A végrehajtás gyakorlati megközelítése Békés vármegyében Schlett Árpád és Márk Tivadar munkahelyi képviselőkkel készített interjúk alapján

Schlett Árpád, a 2200 fős taglétszámmal bíró Gyulai Sporthorgász Egyesület elnöke és a Munkácsy Horgász Egyesület tiszteletbeli elnöke, valamint Márk Tivadar a Gyulai Nagyrománvárosi Parókia parókusa és a püspökség gazdasági tanácsosa, mint a közérdekűmunka-büntetés végrehajtásában részt vevő munkahelyek képviselői nyilatkoztak a közösségek önkéntes részvételéről a közérdekű munka mint állami feladat végrehajtásában.

Schlett Árpád elmondta a munkavégzésről és az együttműködésről, hogy: „Szerintem ez jó volt a horgász egyesületnek is, meg a kormányhivatalnak is

[...] amennyit én tudok, társadalmi munkázok. Én a horgászok és az emberek érdekeit képviselem. Szeretem, amit csinállok és ez nekem pozitív.”

Márk Tivadar ugyanebben a témakörben kifejtette, hogy: „Magához a parókiához nem csak maga a templom meg a hozzá tartozó épület tartozik, hanem van egy temetője is. A temető fenntartásával gondjainak voltak, attól függetlenül, hogy temetőcsőszünk volt abban az időben; de mivel az ő egészségügyi állapota is egyre romlott, ezért már nem tudta elvégezni olyan szinten a feladatait, ahogy én azt elvártam volna és szerettem volna. Ezért én is, akár saját magam, akár ismerősök, akár maguk a vezető testület maguk is segítettek a temetőnek a fenntartásában [...] És akkor gondoltam arra, hogy kérek segítséget azoktól az emberektől, akik egyébként is támogatják az én munkámat. És így kerültem kapcsolatba dr. Szucsigán Lászlón keresztül a kormányhivatallal [...] Ő vetette fel, hogy segítséget küldjenek ide a kormányhivatalon keresztül bizonyos óraszámban.

Schlett Árpád bemutatta számunkra, hogy a munkavégzés az egyesület érdekében úgy történik, hogy „Például holnap is jönnek a munkások és fél öttől kezdünk dolgozni; vágjuk a fűvet; kiírom, hogy kérem ne horgásszanak, csak 16 óráig és akkor rendbe tesszük [...] nálunk ezek a munkások, akik a büntetésüket töltik ezek ugyanolyan emberszámba vannak véve, mint akik a tagjaink, akik itt horgásznak. Nem is tudják, hogy ők a büntetést töltik, hanem ez a munkásoknak is jobb érzés, hogy ugyanolyan munkások. Ők is tenni akarnak a környezetért, befogadja a csapat és együtt dolgozunk. Együtt szépítjük a környezetet.”

Márk Tivadar a temetőgondozásban tudja hasznát venni a közérdekű munka-büntetésre ítélteknek. Elmondta, hogy „Tehát mindenre van munka. Az attól függ, hogy az illető személy mire képes. Ezt azért relatíve nagyon gyorsan fel lehet mérni. Lehet itt növénygondozásról beszélni, lehet itt tereprendezésről beszélni, lehet akár adminisztrációról beszélni. Mindig attól függ, hogy az illető mire képes, mire hajlandó; mi az ami neki nem megerőltető, nem nehéz, szívesen csinálja, mert ez a legfontosabb [...] Vannak olyan sírjaink, ahol prominens személyek vannak eltemetve és nincsenek hozzátartozóik. Tehát ezeket a sírokat magának a parókiának kell fenntartania. Nagyon nagy munkát nem igényel, de egy kis odafigyeléssel ezek a sírok menthetőek, fenntarthatóak; ezekre oda kell figyelni.”

Az interjúk során elmondják, hogy pozitív tapasztalatokkal rendelkeznek, hiszen hasznosnak tartják az elvégzett feladatot, mely a civil szervezetnek és az egyháznak, valamint a közösségnek is jó.

Schlett Árpád beszámolt róla e körben, hogy „Együtt dolgozunk, és meg szoktam nekik mondani, hogy itt nem az a lényeg, hogy meg kell szakadni. Itt csináljuk szépen, ne legyen baleset, szépen fejezzük be a munkát és akkor mindenki mehet haza a dolgára. Nagyon sok horgászversenyünk is van. Arra is szoktam

hívni őket, mert akkor is jönnek segíteni nekem, mérlegelni; egyik írja, a másik méri a halat, és ez látványos is. De viszont nekünk ez egy hatalmas segítség, mert a horgászok horgászni szeretnek, nem pedig egy horgászversenyen segíteni nekem. Én nagyon egyedül lennék, ha ők nem lennének. Én nekem is nagyon jó dolog, hogy itt vannak ők és segítenek nekem. Attól függetlenül, hogy nekem ez egy plusz munka, mert minden hétvégén; vagy szombaton vagy vasárnap vagy hétköznap dolgozunk velük, mert a 4 órát le kell dolgozni. Aki többet szeretne, az tud többet dolgozni. És ha valamelyik azt mondja, hogy neki nem jó a szombat, hanem a vasárnap, akkor dolgozok szombaton és vasárnapi is velük.”

Az egyház tekintetében a hasznosság úgy nyilvánul meg Márk Tivadar elmondása alapján, hogy „van olyan, aki a saját szerszámaival elhozza és inkább ő diktálja a tempót nekünk, hogy minél gyorsabban végezzük el a feladatot [...] ha van egy cél, amit ő is lát, akkor ezt minél hamarabb teljesítjük.”

Noha a két interjúalany nem ismeri egymást és közöttük egyeztetés sem folyt korábban, a sikeres végrehajtás feltételére is rávilágítanak, amikor Schlett Árpád úgy nyilatkozik, hogy „... emberként kell velük beszélni és példát kell mutatni. Nem azt szoktam, mint amit látok a közüzemnél, hogy kiadják a munkát. Nem. Én felveszem a kaszát, én megyek előttem és ők jönnek utánam. Azt szokták mondani, hogy nehogy már a főnök jobban kaszáljon, mint én, vagy többet dolgozzon; akkor én is dolgozok.”

Márk Tivadar elmondta, hogy „Én úgy érzem, hogy megtalálom az emberek nagy részével a kontaktot, és több alkalommal is sikerült jó viszonyt ápolnom azokkal, akik itt dolgoztak. Nem tudom, hogy alakult ez így.”

Sipos Ferenc 2019-es megállapítására reflektálandóan, miszerint „a közösség bevonása is kétélű fegyver; hiszen a közösség nemcsak megbocsátani és reintegrálni tud, hanem kitaszítani és megbélyegezni”, Schlett Árpád a horgászegyesület tagjainak hozzáállását az alábbiakban írta le: „Nem tudják nem befogadni őket, mert nem szoktam megmondani nekik. Ha el is mondja, hogy megbüntettek, mert verekedtem, vagy ez történt, az történt; de itt mindegyik normálisan viselkedik, nem ittasan, normálisan jönnek. Volt már olyanra is példa természetesen; akkor nem engedtem meg a munkavégzést, mert láttam, hogy ittás állapotban van; akkor ne kezdje meg, mert akkor baleset történhet, és azt nem szeretném. Egyáltalán nincs atrocitás. Többször van cigány származású és azok is büszkén érzik azt, hogy egy közösséghez tartoznak, és ahol befogadják őket. Büszkén is mondják, hogy én itt dolgoztam az egyesületnél; hogy tettem a jóért, a közösségért. Nekem nagyon szerencsém van, mert mindig jó pártfogó felügyelőm volt [...] Jó emberismerő vagyok. Próbálok rávezetni, hogy ha már ez egy büntetés, akkor próbáljuk már úgy letölteni ezt a büntetést, hogy ne legyen kellemetlen neked se, nekünk se. Szépen megcsináljuk, haladunk és akkor mehet mindenki a dolgára.”

E témakörben a temetőgondozás miatti jelenlétről és a látogatók közötti kapcsolatról Márk Tivadar kifejtette, hogy „*Nagyon egyszerűen le tudom kezelni, mert általában az elítélttel én is ott vagyok, vagy ott vagyunk a parókia részéről. Akár be is állunk mi is segíteni dolgozni, hogyha olyan jellegű munka van, hogy ne egyedül csinálja. Mégiscsak mi vagyunk otthon. Mi tudjuk, hogy mit szeretnénk. Milyen teveink vannak a jövőre. Nem szoktuk magára hagyni. Nagyon ritka az, amikor nem tudunk ott lenni. Reggel kiosztjuk [...] de általában felügyelet alatt szokták csinálni. Ilyenkor alapjába véve a hozzátartozók az elítélttel nem tartanak kapcsolatot, mert ott vagyok én, vagy a temetőcsősz ott van, aki ismeri a hozzátartozókat.*”

A kevés szabadságvesztésre történő átváltoztatás, azaz az eredményes végrehajtás kérdéskörében Schlett Árpád kifejtette, hogy „*Nem is nagyon emlékszem rá. Talán egyet változtattak át. Talán, amikor nem jelenik meg. Akkor nem tudunk mit csinálni.*”

Összegzés

A korábbi kutatások nagy száma a közérdekűmunka-büntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatására fókuszál, ellenben e tanulmány a végrehajtás során az együttműködő és segítő munkavégzést, a helyreállító igazságszolgáltatás előnyeit világítja meg. A közérdekűmunka-büntetés mint alternatív szankció elsődleges feladata a börtönpopuláció csökkentése és a szabadságvesztés-büntetés helyettesítése. További feladatát képezi a bűncselekménnyel megromlott társadalmi egyensúly helyreállítása és az elkövető reintegrálása. A közérdekűmunka-büntetés lényege nem csupán a szabadságvesztés kiváltása, hanem a közösség tagjaiként vállalt kötelezettség eredményes teljesítése, melynek elengedhetetlen eszköze az elítéltek helyi közösségekbe való befogadása. Az interjúk tartalmának elemzése során megállapítást nyert a közérdekűmunka-büntetés végrehajtásának hatékonysága, mely nemcsak attól függ, hogy a terhelt hajlandó-e alávetni magát a szankciónak, és kész-e együttműködni a végrehajtás során, hanem a kijelölt munkahely preventív közreműködésétől is. A munkahely motiváló és támogató hozzáállása elősegíti a büntetés eredményes letöltését és a közérdekűmunka-büntetés jövőbeni hasznosságát és értékteremtő erejét. A két interjúalany a fent felsorolt pozitív hatásokról tudott beszámolni, és végső soron igazolható az, hogy emberséges feltételek biztosításával (motiválás vagy emberi bánásmód) nem merülnek fel az elítélt személyiségével kapcsolatos problémák, továbbá a megértő kapcsolat elősegítheti a sikeres végrehajtást.

A tanulmány témájának fontosságát erősítette meg, hogy az interjúalanyaink által elmondottak közelebb vihetik a megoldáshoz azt a problémát, amelyet Mohai Gabriella tudományos munkájában felvet, miszerint „*a közérdekű munka büntetés problémáinak orvoslása érdekében az ítélkezési és végrehajtási gyakorlat közelítése szükséges*” (Mohai, 2017). Azon az állásponton vagyunk, hogy a közösségek önkéntes részvétele a sikeresség egyik fontos feltétele a büntetések végrehajtásában. Az interjúinkkal életre hívott nyilatkozatok erősítik Sipos Ferenc ugyanezen tárgyban keletkezett elgondolását is, miszerint a közösségek önkéntes részvétele az egyik legfontosabb feltétel a végrehajtásban.

Az értékeknél feltüntetett rendszeres alkalmazásra vonatkozó célunkat a fentiek támaszthatják alá, miszerint az igazságügyi osztályoknak célszerű lehet civil szervezetekkel felvenni a kapcsolatot az eredményesebb végrehajtás érdekében, mint ahogy ez a Békés Vármegyei Kormányhivatalban is megvalósul. Az interjúkból kiolvasható empirikus tapasztalatokon felül Mohai Gabriella 2017-es problémafelvetését is legitimizáljuk.

A közérdekűmunka-büntetés egyrészt büntetésjellegű, mivel a kiszabott munkát meghatározott időben kell végezni és a munkafegyelem ellenőrzési elemekkel van benne jelen. Másrészt további fontos elem az a tényező, hogy az elítélt társadalmilag hasznos tevékenységet végez, hogy jóvá tegye a köz érdekében azt a kárt, amit a társadalomnak okozott, és erre lehetőséget is kap. A közérdekű munka teljesítése segítséget nyújt az elítélt önbecsülésének fejlesztésében és felkeltheti erkölcsi érzését; ezen túl fejleszti a munkával és a társadalommal való pozitív kötelékét, illetve fejleszti a társadalmi csoportok azonosulását, az összetartozás érzését (Vókó, 1994). A közérdekűmunka-büntetés az elítélteket rendszerességre szoktatja, amely által az jobban beépülhet az elkövető életmódjába (Gönczöl, Korinek & Lévai, 1996).

A „*civil szervezetek egyéni és közösségi érdekek érvényesítését szolgálják. Éppen ezért nem szabad nem tudomást venni a szervezetek létezéséről, tevékenységéről*” (Dános, 2000).

Irodalomjegyzék

- Albert F. (2015). *Életkeretek a börtönön innen és túl, Szubjektív recializációs esélyek*. Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont.
- Belovics E., Lajtár I., Pacsek J., & Vókó Gy. (2001). *A büntetés-végrehajtási jog magyarázata*. HvgOrac Lap- és Könyvkiadó Kft.,
- Borbíró A., Gönczöl K., Kerezi K. & Lévai M. (2016). *Kriminológia*. Wolters Kluwer.
- Czédli-Deák A. (2016). A közérdekű munka büntetés kiszabásának és végrehajtásának gyakorlati kérdései. *Jogelméleti Szemle*, 16(2), 36-48. <https://doi.org/10.59558/jesz.2016.2.36>

- Dános V. (2000). *Kriminológiai Ismeretek*. Rejtjel Kiadó.
- Dominek D. L. (2022). A közérdekű munka és a munkaviszony összehasonlító elemzése. *Miskolci Jogi Szemle*, 17(4), 85-95. <https://doi.org/10.32980/mjsz.2022.4.2109>
- Fecz J. (2001). A közérdekű munka büntetés végrehajtásának gyakorlati problémái. *Magyar Jog*, 48(8), 480-485.
- Firkó Z. (2024). A közérdekű munka végrehajtása és annak hatékonysága a gyakorlat szemszögéből. *Ügyészségi Szemle*, 9(4), 4-16.
- Gönczöl K., Korinek L. & Lévay M. (1996). *Kriminológiai ismeretek, Bűnözés, Bűnözéskontroll*. Corvina Kiadó.
- Jakab A. & Sebők M. (2020). *Empirikus jogi kutatások*. Orsis Kiadó. <https://doi.org/10.51783/ajt.2021.1.07>
- Koósne M. B., Lőrincz J., Lukács K. & Pallo J. (2017). *Büntetés-végrehajtási Jog*. ELTE Eötvös Kiadó.
- Mohai G. (2017). A közérdekű munka büntetés büntetőeljárás nézőpontból. doktori PhD értekezés. Eötvös Lóránd Tudományegyetem. <https://doi.org/10.15476/elte.2017.176>
- Mónusné K. K. (2006). *A közérdekű munka speciális jellegének főbb vonásai*. Debreceni Jogi Műhely.
- Pápai T. Á. (2024). *A büntetés-kiszabás aktuális kérdései*. Novissima Kiadó.
- Sipos F. (2017). *Munkával kapcsolatos szankciók a magyar büntetőjogban*. doktori PhD értekezés. Debreceni Egyetem.
- Sipos F. (2016). Új szabályok, régi gondok a közérdekű munka szabályozásában. *Miskolci Jogi Szemle*, 11(1), 71-83.
- Szabóné N. T. (1985). *A büntető igazságszolgáltatás hatékonysága*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- Vokó Gy. (1994). A közérdekű munkáról, mint egy új főbüntetésről. *Magyar Jog*, 44(1), 10-16.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *Összinte gondolatok a közérdekű munka büntetés-kiszabási anomáliáiról- interjú dr. Szolnoki János Büntetés-végrehajtási bíróval*. https://kozjavakfolyoirat.hu/wp-content/uploads/2021/05/KOZJAVAK_2020_3_4_19_0.pdf.

URL2: *Magyar Büntetőjog Általános Rész*. https://mersz.hu/dokumentum/wk83__1/

URL3: *Büntetés-végrehajtási jog*. <https://jogkodex.hu/doc/2268270>

Alkalmazott jogszabályok

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról

2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

362/2016 (XI. 29.) Korm. rendelet az igazságügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos egyes feladat- és hatáskörökről

8/2013. (VI.29) KIM rendelet a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Jónás K. A., Zolnai R., & Rákóczi A. (2026). A közérdekűmunka-büntetés végrehajtásának megközelítése a Békés Vármegyei Kormányhivatal gyakorlatában. *Belügyi Szemle*, 74(6), 1499–1512. <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2026.v74.i6.pp1499-1512>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

A közlemény nyílt hozzáféréssel, a Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0) feltételei szerint jelenik meg.

A közlemény változatlan formában, nem kereskedelmi célból, bármely médiumban és formátumban szabadon megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző(k), a közlés helye és a licenc hivatkozása megfelelően feltüntetésre kerül. Módosított vagy átdolgozott változat terjesztése, valamint kereskedelmi célú felhasználása nem megengedett.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Jónás Kitti Anett, aki a jonaskittianett@gmail.com e-mail címen érhető el.